

Recommendation of the Committee of Ministers to member States on the social, economic and political participation of rural youth

Recommandation du Comité des Ministres aux États membres sur la participation sociale, économique et politique des jeunes ruraux

Priporočilo Odbora ministrov državam članicam o družbenem, gospodarskem in političnem sodelovanju mladih na podeželju

*Source - Council of Europe, May 2025, original English and French versions
© Republic of Slovenia, Ministry of Education, July 2025, Slovenian translation*

Text originated by the Council of Europe. This translation into a non-official language is published by arrangement with the Council of Europe, but under the sole responsibility of the translator/publisher.

*Source - Conseil de l'Europe, mai 2025, versions originales en anglais et français
© Ministère de l'Éducation, République de Slovénie, traduction en slovène*

Le texte original provient du Conseil de l'Europe. Cette traduction en une langue non-officielle est réalisée avec l'accord du Conseil de l'Europe mais sous l'unique responsabilité du traducteur/éditeur.

Priporočilo CM/Rec(2025)3**Odbora ministrov državam članicam****o družbenem, gospodarskem in političnem sodelovanju mladih na podeželju**

7. maj 2025

*(Sprejel Odbor ministrov 7. oktobra 2025 na 1528. seji namestnikov ministrov)***Uvodne določbe**

Odbor ministrov v skladu s točko (b) 15. člena Statuta Sveta Evrope (ETS št. 1)

ob upoštevanju, da je cilj Sveta Evrope okrepiti enotnost držav članic z namenom varovati in uresničevati ideale in načela, ki so njihova skupna dediščina, ter omogočati njihov gospodarski in družbeni napredek;

ob upoštevanju, da so se države članice Sveta Evrope zavezale, da bodo vsakomur pod svojo pristojnostjo zagotovile pravice in svoboščine, zapisane v Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (ETS št. 5, »Konvencija«), ter ob sklicevanju na njihovo obveznost, da se vzdržijo kršitev človekovih pravic;

ob upoštevanju Evropske socialne listine (sprejete leta 1961, ETS št. 35, pozneje spremenjene in dopolnjene z dodatnimi protokoli – ETS št. 128 (1988), 142 (1991) in 158 (1995) – ter spremenjene leta 1996, ETS št. 163), kakor jo uporablja in razlaga Evropski odbor za socialne pravice;

ob upoštevanju načel, zapisanih v Evropski listini o regionalnih ali manjšinskih jezikih (sprejeti leta 1992, ETS št. 148), ki poudarja ohranjanje in spodbujanje jezikovne raznolikosti kot pomembnega kulturnega bogastva;

ob sklicevanju na pomen krajine kot ključne sestavine blaginje evropskih državljanov ter njene vloge pri kulturni, ekološki, socialni in gospodarski istovetnosti, kot je zapisano v Konvenciji Sveta Evrope o krajini (sprejeti leta 2000, ETS št. 176), kakor je bila spremenjena s Protokolom (sprejetim leta 2016) CETS No. 219);

ob sklicevanju na pomen kulturne dediščine za blaginjo družb, zlasti na podeželju, ter njeno vlogo pri spodbujanju občutka istovetnosti in pripadnosti skupnosti, kot je poudarjeno v Okvirni konvenciji Sveta Evrope o vrednosti kulturne dediščine za družbo (sprejeti leta 2005, CETS št. 199);

ob sklicevanju na Resolucijo Odbora ministrov Sveta Evrope o strategiji Sveta Evrope za mladinski sektor do leta 2030 (CM/Res (2020)2), zlasti prednostno nalogo »oživljanja pluralistične demokracije« s posebnim poudarkom na »širjenju sodelovanja mladih, da bi ti na podlagi širokega socialnega in političnega soglasja v podporo vključevanju, participativnemu upravljanju in odgovornosti pomembno sodelovali pri odločanju«, in prednostno nalogo »živeti skupaj v mirnih in vključujočih družbah«, s posebnim poudarkom na »omogočanju mladim, vključno s tistimi, ki so žrtve kakršne koli oblike diskriminacije in izključevanja, da izkoristijo priložnosti za razvoj svoje zavezanosti demokratičnemu državljanstvu in njegovemu uresničevanju«;

Spletna stran: www.coe.int/cm

ob sklicevanju na veljavnost načel, določenih v ustreznih priporočilih Odbora ministrov državam članicam, zlasti:

- Priporočilo CM/Rec(2024)6 o mladih in podnebnih ukrepih;
- Priporočilo CM/Rec(2023)4 o sodelovanju romske mladine;
- Priporočilo CM/Rec(2022)15 o vlogi kulture, kulturne dediščine in krajine pri spopadanju z globalnimi izzivi;
- Priporočilo CM/Rec(2022)6 o zaščiti mladih in civilne družbe mladih ter podpiranju njihove udeležbe v demokratičnih procesih;

- Priporočilo CM/Rec(2019)4 o podpori mladim beguncem pri prehodu v odraslost;
- Priporočilo CM/Rec(2017)4 o mladinskem delu;
- Priporočilo CM/Rec(2016)7 o dostopu mladih do pravic;
- Priporočilo CM/Rec(2015)3 o dostopu mladih iz prikrajšanih sosesk do socialnih pravic;
- Priporočilo CM/Rec(2010)7 o Listini Sveta Evrope o izobraževanju za demokratično državljanstvo in izobraževanju o človekovih pravicah;
- Priporočilo Rec(2006)14 o državljanstvu in udeležbi mladih v javnem življenju;
- Priporočilo Rec(2004)13 o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje;
- Priporočilo Rec(2003)8 o spodbujanju in priznavanju neformalnega izobraževanja/učenja mladih;

ob sklicevanju na Reykjavíško deklaracijo »Naše vrednote nas združujejo« s 4. vrha predsednikov držav in vlad Sveta Evrope (16. in 17. maja 2023), ki poudarja nujnost vključevanja perspektive mladih v medvladne in druge razprave organizacije, saj sodelovanje mladih v postopkih odločanja izboljšuje učinkovitost javnih politik in krepi demokratične institucije z odprtim dialogom;

ob sklicevanju tudi na Reykjavíška načela demokracije (Priloga III k Reykjavíški deklaraciji), ki poudarjajo pomen podpiranja sodelovanja mladih v demokratičnem življenju in postopkih odločanja kot naložbe v demokratično prihodnost;

ob priznavanju pomembnosti spodbujanja dejavnega in smiselnega udeleževanja mladih v demokratičnih procesih, varovanja pravic mladih ter napredka politik in strategij za mlade, ki obravnavajo njihove posebne izzive;

ob sklicevanju na Resolucijo št. 481 (2022) Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope »Prihodnost mladih na podežlju: odgovornosti lokalnih in regionalnih oblasti«, ki lokalne in regionalne oblasti poziva, naj v svojih politikah razmislijo o vsakodnevnih izzivih mladih na podežlju, jih rešujejo ter tako zagotovijo socialno vključenost in spodbujajo medgeneracijsko solidarnost za izboljšanje njihove blaginje in potenciala;

ob sklicevanju na Sklepe o izboljšanju dostopa do »glokalnih« priložnosti za mlade, ki živijo na podeželskih in odmaknjenih območjih (C/2024/7404), ki jih je Evropski svet sprejel 25. novembra 2024;

ob upoštevanju, da lahko prednosti življenja na podežlju in oddaljenih območjih presežejo izzive, med drugim manjše možnosti za zaposlitev, slabšo infrastrukturo (tudi v digitalnem, energetske, prometnem in informacijskem sektorju) ter slabši dostop do kakovostnega izobraževanja, socialnih storitev, zdravstvenega varstva, športnih, kulturnih in prostora dejavnosti;

ob zaskrbljenosti zaradi manjšega sodelovanja mladih na podežlju pri različnih strukturah odločanja in njihovega vključevanja vanje, pomanjkanja struktur za mlade in dostopa do storitev za mlade, ki so bistveni za ustvarjanje okolja, spodbudnega za udeležbo mladih na podežlju, ter manj priložnosti za vključevanje mladih na podežlju;

ob priznavanju, da se mladi na podežlju zaradi pomanjkanja infrastrukture ter socialnih in psiholoških ovir spoprijemajo z ovirami za mobilnost, ter ob priznavanju vloge mladinskega dela pri odpravljanju teh ovir;

ob zaskrbljenosti, da je tveganje brezposelnosti in negotovosti zaposlitve večje za ženske in dekleta na podežlju, saj je veliko ovir za zaposlovanje, vključno s socialnimi in psihološkimi ovirami ter težavami pri varstvu otrok;

ob poudarjanju pomena dela z mladimi na podežlju, ki ima ključno vlogo pri krepitvi njihove vloge, saj jim zagotavlja priložnosti, spretnosti in podporo, potrebne za premagovanje izzivov življenja na podežlju ter dejavno prispevanje k blaginji in razvoju njihovih skupnosti;

ob priznavanju, da podeželskih območij ne smemo obravnavati le z vidika njihove proizvodnje ali okolja, temveč tudi z vidika njihove kulture, inovativnosti, družbe in estetike;

ob priznavanju, da so izzivi za sodelovanje mladih sicer razširjeni, se pa mladi na podežlju s temi izzivi spoprijemajo različno in potrebujejo posebne odzive;

ob upoštevanju, da je mlada generacija na podeželju heterogena skupina in da morajo biti politike utemeljene na dokazih, prilagojene in medsektorske, da se upošteva raznolikost te kohorte;

ob poudarjanju pomembnosti obravnavanja večplastnosti izzivov, povezanih s sodelovanjem mladih s podeželja, na medsektorski in usklajen način, ki vključuje vse deležnike;

ob poudarjanju pomembnosti zagotavljanja enakega dostopa vseh mladih, ki živijo na podeželju, do osnovnih storitev in mladinskih struktur za spodbujanje in zagotavljanje smiselnega družbenega, gospodarskega in političnega sodelovanja,

priporoča, da vlade držav članic:

a. spodbujajo in izvajajo ukrepe, predlagane v prilogi k temu priporočilu, ki so namenjeni reševanju posebnih izzivov, s katerimi se spoprijemajo mladi na podeželju, ter odpravljanju ovir in spodbujanju njihovega družbenega, gospodarskega in političnega sodelovanja na vseh ravneh;

b. pri izvajanju teh ukrepov ustrezno upoštevajo posebne potrebe in razmere vseh mladih, ki živijo na podeželju, vključno s tistimi, ki so žrtve družbenih neenakosti in/ali imajo manj priložnosti in/ali prihajajo iz marginaliziranih ali prikrajšanih skupin;

c. spodbujajo te ukrepe, pregledujejo napredek pri njihovem izvajanju in se o njem obveščajo tako, da vključijo lokalne in regionalne organe, mlade na podeželju in organizacije civilne družbe, ki delujejo na področju mladih;

d. zagotovijo, da se to priporočilo, njegova priloga in obrazložiten memorandum prevedejo v jezik(e) njihove države ter na način, ki se jim zdi primeren, objavijo in predložijo državnim, regionalnim in lokalnim organom ter drugim ključnim deležnikom, ki se ukvarjajo z vprašanji mladih na splošno in posebej vprašanji mladih na podeželju;

e. pozivajo lokalne in regionalne organe, naj izvedejo tiste ukrepe iz tega priporočila, ki spadajo v njihovo pristojnost;

f. pet let po sprejetju tega priporočila držav članic v okviru Odbora ministrov proučijo njegovo izvajanje.

Dodatek k priporočilu CM/Rec(2025)3

Namen in področje uporabe

1. Priporočilo je namenjeno obravnavanju izzivov mladih na podeželju in odpravi ovir, s katerimi se srečujejo, da se jim zagotovi boljši dostop do človekovih pravic in njihovo popolno uživanje v skladu z mednarodnim in nacionalnim pravom. Prav tako si prizadeva izboljšati dostopnost osnovnih storitev, vključno s storitvami za mlade, ter olajšati smiselno in dejavno sodelovanje mladih na podeželju v družbenem, gospodarskem in političnem življenju z izkoriščanjem danih priložnosti na podeželju in/ali ustvarjanjem novih. Izraz »mladi na podeželju« v priporočilu zajema vse skupine, ki živijo na podeželju, vključno z mladimi iz marginaliziranih, avtohtonih in nezadostno zastopanih skupin.

2. Namen priporočila je spodbujanje držav članic, da:

– mladim na podeželju zagotovijo dostop do osnovnih storitev in pravic, zlasti do dostojnih stanovanj, kakovostnega izobraževanja, cenovno dostopnih in varnih oblik mobilnosti in javnega prevoza, socialne varnosti in zdravstvenega varstva, z na dokazih temelječimi in prilagojenimi politikami in programi za podeželje;

– opredelijo posebne potrebe, izzive in želje mladih na podeželju ter jih vključijo v politike na vseh ravneh;

– spodbujajo vključujoče demokratično sodelovanje mladih na podeželju, s čimer zagotovijo, da se sliši njihov glas, zastopajo njihovi interesi in omogoči njihovo smiselno sodelovanje pri razvoju podeželskih območij, tako da imajo besedo pri oblikovanju svojih skupnosti in širšega političnega prostora;

- upoštevajo razlike in raznolikost med mladimi na podežlju ter odpravijo diskriminacijo na podlagi starosti, vere, etnične pripadnosti, spola, spolne usmerjenosti ali katerega koli drugega razloga, obravnavajo kulturne norme, ki ovirajo sodelovanje vseh mladih na podežlju, in jih dejavno vključijo v družbeno, gospodarsko in politično življenje;
- nenehno pregledujejo že uvedene mehanizme vključevanja mladih s podeželskih območij v nacionalne mladinske politike in programe ter jim omogočijo, da obravnavajo vprašanja mladih na podežlju z uporabo medsektorskih in na potrebah temelječih načinov v skladu z najnovejšimi in natančnimi podatki;
- finančno in strukturno podpirajo organizacije mladih na podežlju, mladinske klube, mladinska središča ter neformalne skupine in organizacije mladih, ki delajo z mladimi na podežlju in zanje na državni, regionalni in lokalni ravni;
- zagotovijo gospodarske in izobraževalne možnosti za mlade na podežlju ter s tem podprejo njihovo samostojnost, osebni in poklicni razvoj, vključno z zaposlovanjem ali samozaposlovanjem;
- okrepijo svojo zavezanost pomembni udeležbi mladih v demokratičnem življenju s sodelovanjem, soustvarjanjem in posvetovanjem z mladimi na vseh ravneh, z ustvarjanjem dostopnih storitev in struktur za mlade na podežlju, vključevanjem mladih na podežlju v demokratične procese in omogočanjem, da oblikujejo politike z uporabo vključujočih, učinkovitih in raznovrstnih orodij (vključno z digitalnimi) ter najboljših praks na področju vključevanja mladih, dela z mladimi, človekovih pravic in izobraževanja o človekovih pravicah za mlade v okviru Sveta Evrope.

Načela

3. Priporočilo temelji na uveljavljenih načelih, opisanih v dokumentih, ki so navedeni v uvodnih določbah. Prav tako priznava ključno vlogo ukrepov in podpore, prilagojenih posebnim potrebam mladih na podežlju, ki tem omogočajo, da v celoti uresničijo svoj potencial, dejavno sodelujejo v družbenem, gospodarskem in političnem življenju, prispevajo k pluralistični demokraciji ter se zavzemajo za vključujoče in mirne družbe na vseh podeželskih območjih Evrope.

Ukrepi

4. Ukrepi so namenjeni zapolnitvi vrzeli v standardih in politikah, povezanih s sodelovanjem mladih na podežlju v družbenem, gospodarskem in političnem življenju, tako da se jim zagotovi dostop do pravic in osnovnih storitev v državah članicah Sveta Evrope. Standardi, na katere se sklicuje ta dokument, izhajajo predvsem iz smernic Sveta Evrope za politiko na področju mladih. Cilj zdajšnjega okvira je ustvariti ugodno okolje, v katerem lahko mladi na podežlju v celoti uveljavljajo človekove pravice, postanejo ozaveščeni in dejavni državljani ter delujejo kot nosilci pozitivnih sprememb.

5. Ukrepi so prečni in zajemajo potrebe različnih skupin mladih na podežlju ter zagotavljajo, da politike upoštevajo njihove značilne potrebe in izzive.

Krepitev spodbudnega in dostopnega okolja

6. Države članice naj:

- uredijo in okrepijo ustrezno infrastrukturo na podeželskih območjih, s čimer zagotovijo enakopravno dostopnost javnih storitev, ustrezno povezljivost podatkov in dostop do spleta, zanesljive in dobro povezane sisteme javnega prevoza ter dostop do cenovno dostopnih življenjskih možnosti za mlade na podlagi pravic v okviru partnerstev, vključno z javno-zasebnimi pobudami;
- oblikujejo in izvajajo programe, namenjene zagotavljanju dostopnih zdravstvenih storitev za mlade na podežlju, vključno z mobilnimi bolnišnicami/poliklinikami ter dostopom do zdravnikov in specialistov;
- zagotovijo ali ohranjajo dostop do čistega, zdravega in varnega okolja, tudi z ukrepi za blažitev posledic podnebnih sprememb na podežlju in za prilagajanje nanje;
- obravnavajo potrebe po duševnem zdravju in blaginji mladih na podežlju ter jim zagotovijo dostop do psiholoških storitev s kampanjami za ozaveščanje, svetovalnimi storitvami in sistemi podpore;

- razvijajo in izvajajo prilagojene programe za lažje vključevanje, spodbujanje medgeneracijske izmenjave, medkulturni in medverski dialog ter okrepitev družbene kohezije med mladimi na podežlju z namenom odpravljanja in preprečevanja diskriminacije, radikalizacije in nasilja ter marginalizacije mladih migrantov, beguncev in priseljencev, ki so se naselili na podežlju;
- podpirajo sodelovanje in mreženje med mladimi na državni in mednarodni ravni z organiziranjem izmenjav, spodbujanjem dejavnosti za krepitev skupnosti in podporo dejavnostim, ki jih na vseh ravneh začenejo mladi na podežlju;
- zagotovijo, da je v vseh politikah in programih vidna kulturna raznolikost podeželskih skupnosti, da so vključujoči in odzivni na značilne potrebe mladih različnega izvora ter da podpirajo ohranjanje, nenehno preoblikovanje in prenašanje kulturne dediščine.

Spodbujanje vključevanja mladih in demokratičnega sodelovanja za vse

7. Države članice naj:

- uvedejo zanesljive mehanizme spremljanja in ocenjevanja, vključno s participativnimi ocenami, ter za nenehno izboljševanje sodelovanja mladih na podežlju dodelijo dovolj sredstev za razvoj politik, ki temeljijo na dokazih in najnovejših podatkih, pridobljenih iz ozemeljskih diagnoz;
- zagotovijo smiselno sodelovanje in vključevanje mladih na podežlju v procese odločanja, med drugim tako, da jim dodelijo vodilne vloge, jih opremijo z ustreznim znanjem, spretnostmi in kompetencami ter jih vključijo v načrtovanje, oblikovanje, izvajanje in spremljanje politik in programov, ki temeljijo na potrebah (vključno s politikami in programi, povezanimi z mladimi), na državni, regionalni in lokalni ravni, z ustvarjanjem novih platform in prostorov (vključno z digitalnimi), ter z zagotavljanjem, da javni sektor ustrezno financira in podpre že uveljavljene politike in programe;
- zagotovijo zadostna sredstva za programe ozaveščanja in platforme za izmenjavo najboljših praks sodelovalnih modelov in dejavnosti (na primer sistem soupravljanja Sveta Evrope), namenjene oblikovalcem politik, za spodbujanje sodelovanja med javnim, zasebnim in civilnim sektorjem ter krepitev sodelovanja mladih na podežlju na vseh ravneh;
- ustanovijo nacionalno medresorsko delovno skupino ali kakršen koli drug organ za mlade na podežlju, ki bo opravljal raziskave, vključeval perspektive mladih v prevladujoče usmeritve tega dela, spremljal in ocenjeval strategije ministrstev (na primer na področjih zdravstva, dela, izobraževanja, notranjih zadev, kulture, prometa in podobno), da se zagotovijo ciljno usmerjene in celovite rešitve za izzive mladih na podežlju;
- spodbujajo socialno, politično in državljansko angažiranost mladih na podežlju s podporo projektov in pobud, namenjenih krepitevi občutka pripadnosti in spodbujanju razvoja skupnosti ter dejavni in smiselni udeležbi v javnem življenju, vključno z volilnimi procesi;
- vzpostavijo in/ali okrepijo neposredni stik, stalni dialog in sodelovanje z mladimi na podežlju in njihovimi organizacijami, da se seznani z izzivi, s katerimi se spoprijemajo pri sodelovanju, njihovimi potrebami in željami, ter da si izmenjajo dobre prakse sodelovanja v demokratičnem življenju od najzgodnejših let;
- spodbujajo uveljavljene mehanizme sodelovanja med mladimi na podežlju, na primer s podporo in financiranjem pobud na lokalni ravni, kot so mladim prilagojene kampanje, ter zagotovijo, da so te pobude dostopne v različnih oblikah in v jezikih manjšin, da se lahko čim več mladih s podežlja vključi v politično odločanje, povezano z njihovimi interesi, vprašanji in potrebami;
- spodbujajo dostop do izobraževanja in zaposlovanja za mlade ženske in dekleta s podežlja ter odpravijo ovire, ki jim to preprečujejo, da bi se lahko dejavno vključevale v družbeno, gospodarsko in politično življenje;
- spodbujajo in vlagajo v prostovoljstvo, delo v korist skupnosti in programe za razvoj vodstvenih sposobnosti, da mladim na podežlju zagotovijo priložnosti za prispevek k njihovim skupnostim, razvoj potrebnih praktičnih spretnosti in samozavesti za prevzemanje dejavnih vlog v družbi ter za krepitev občutka pripadnosti in odgovornosti do njihovih skupnosti.

Krepitev mladinskih struktur na podeželskih območjih

8. Države članice naj:

- vzpostavijo, ohranjajo in nenehno podpirajo razvoj novih prostorov (mladinskih centrov, mladinskih klubov, hiš, ki jih upravljajo samostojno, virtualnih prostorov in podobnega) na lokalni ravni, da vsem mladim na podeželju zagotovijo dostop do storitev za mlade;
- podpirajo že vzpostavljene in nove fizične in virtualne prostore in o njih obveščajo, vključno z mladinskimi centri, skupnostnimi prostori in spletnimi platformami, da zagotovijo sodelovanje mladih na podeželju v postopkih odločanja in dostop do storitev na področju dela z mladimi, s čimer spodbujajo osebni in poklicni razvoj ter vključevanje v skupnost na lokalni in regionalni ravni;
- zagotovijo dolgoročno, strukturno in finančno podporo, kot so prostori, trajnostno financiranje in strokovno znanje, za ustanavljanje in delovanje organizacij mladih na podeželju in neformalnih skupin mladih ter zagotovijo usposabljanje mladinskih delavcev za izkoriščanje teh priložnosti;
- ustvarijo ugodno okolje za organizacije mladih na podeželju in neformalne skupine z omejenimi zmogljivostmi s ciljnim strategijami in akcijskimi načrti za mladinsko politiko, dodeljevanjem sredstev in trajnostnimi programi za krepitev zmogljivosti, da se jim izboljša dostop do razpoložljivih priložnosti;
- poenostavijo postopke financiranja organizacij za mlade na podeželju s popisom že znanih virov, poenostavitvijo postopkov za oddajo vlog, prednostno obravnavo organizacij, ki jih vodijo mladi in delajo z mladimi na podeželju, ter omogočanjem podpore tistim, ki niso seznanjeni s postopki financiranja, ter zagotovijo redni pretok informacij o pravnih predpisih;
- spodbujajo dostopno in trajnostno delo z mladimi na podeželju (vključno z mobilnimi in neodvisnimi oblikami dela z mladimi) na lokalni ravni s podpiranjem že delujočih in/ali ustanavljanjem novih mladinskih centrov na podeželju;
- spodbujajo dejavno sodelovanje med organizacijami mladih na podeželju in drugimi akterji civilne družbe, ki podpirajo mlade na mestnih in podeželskih območjih, z namenom izmenjave strokovnega znanja in najboljših praks ter usklajevanja znanja, spretnosti in kompetenc za nenehno krepitev struktur za mlade na podeželju;
- mladinskim organizacijam ponudijo financiranje in usposabljanje za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja na področju človekovih pravic in demokracije ter smernice za vključevanje načina, temelječega na pravicah, v splošne dejavnosti na področju dela z mladimi na podeželju.

Zagotavljanje dostopa do kakovostnega izobraževanja (formalnega in neformalnega)

9. Države članice naj:

- zagotovijo enakopraven dostop do kakovostnega izobraževanja za mlade na podeželju, da bodo lahko pridobili osnovno znanje, razvili sposobnosti kritičnega mišljenja in nadaljevali izobraževanje na višji ravni, in sicer z odpravo neustrezne infrastrukture in prometa (vključno z javnimi prevoznimi storitvami), finančnih ovir in pomanjkanja kadrov;
- zagotovijo, da izobraževalne politike in programi ter spremembe v izobraževalnih sistemih (na primer združevanje ali zapiranje šol na podeželskih območjih) mladim na teh območjih ne ovirajo dostopa do kakovostnega izobraževanja v kraju, kjer prebivajo;
- dodelijo sredstva za izboljšanje dostopa mladih na podeželju do neformalnega izobraževanja in možnosti vseživljenjskega učenja za trajnostni razvoj, demokratično državljanstvo in samouresničevanje, da bodo lahko pridobili znanja, spretnosti in odnos, ki jim bodo omogočili dejavno vlogo v razvoju skupnosti;
- premostijo digitalno vrzel na podeželju s spodbujanjem digitalne pismenosti in e-učenja na podlagi enakopravnega dostopa do tehnologije ter programov učenja in usposabljanja na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij za mlade na podeželju;
- olajšajo prehod mladih na podeželju iz šole v nadaljnje izobraževanje in na kvalificirana delovna mesta z zagotavljanjem prilagojenih podpornih struktur za poklicno usmerjanje in poklicno svetovanje, zlasti

za mlade iz prikrajšanih okolij;

- okrepijo in razvijajo programe izobraževanja in usposabljanja, odprte za vse mlade, akterje na področju mladine in mladinske delavce na podeželju, za spodbujanje srečanj, nacionalne (zlasti med mestnimi in podeželskimi območji) in mednarodne mobilnosti, državljske vzgoje in sodelovanja ter medkulturnega učenja;

- uvedejo in spodbujajo programe finančne in nefinančne podpore (kot so štipendije ali mentorstvo) za spodbujanje in podporo študentom s podeželskih območij pri dostopu do visokošolskega izobraževanja;

- za mlade na podeželju vzpostavijo programe specializiranega poklicnega izobraževanja in usposabljanja, prilagojene nastajajočim sektorjem in pomanjkanju delovne sile, značilnemu za njihovo lokalno območje;

- uvajajo kulturno občutljive in vključujoče izobraževalne politike in programe, ki združujejo različne sisteme znanja in metode poučevanja, s čimer prispevajo k priznavanju, ohranjanju in spodbujanju kulturne in jezikovne raznolikosti mladih na podeželju.

Ustvarjanje gospodarskih priložnosti na podeželskih območjih

10. Države članice naj:

- zagotovijo pošteno plačane zaposlitvene možnosti in dostojne delovne razmere za mlade na podeželju, vključno s tistimi z nizko izobrazbo ali brez izobrazbe, spodbudijo in povečajo raznovrstnost podeželskega gospodarstva s podporo podeželskemu podjetništvu, delu na daljavo, ustanavljanju centrov za razvoj podjetništva, razvoju programov mentorstva, financiranju kmetijskega podjetništva, agroindustrije in podjetniških pobud, povezanih z okoljskim prehodom, ter podprejo turistične projekte, ki jih vodijo mladi na podeželju;

- zagotovijo finančne spodbude, kot so nepovratna sredstva ali subvencije, za privabljanje in zadrževanje mladih družin na podeželju, s čimer zagotovijo gospodarsko stabilnost in podporno življenjsko okolje;

- povežejo mlade na podeželju z gospodarskimi priložnostmi in jim zagotovijo prehod iz izobraževanja v zaposlitev s ponudbo programov za izpopolnjevanje in preusposabljanje, prilagojenih trenutnim potrebam trga dela, z zagotavljanjem kakovostnega poklicnega usposabljanja, pripravništva in vajeništva v nastajajočih in/ali tradicionalnih sektorjih na lokalni ravni, hkrati pa zagotovijo ustrezno usposabljanje izobraževalnih ustanov;

- poenostavijo zakonodajne okvire in zagotovijo sredstva za mlade na podeželju, da lahko ustanovijo podjetja na podeželju;

- za mlade kmete ustvarijo ugodne možnosti za menjavo generacij, tako da jim omogočijo dostop do zemlje, znanja, financiranja, opreme in osnovnih virov z zagotavljanjem posojil z nizko obrestno mero, tehnične pomoči in programov mentorstva;

- zagotovijo mladim kmetom ustrezne možnosti in priložnosti za kmetovanje, vključno z razvojem trajnostnih kmetij, obravnavanjem podnebnih sprememb in zagotavljanjem prehoda na okolju prijazno in trajnostno proizvodnjo, s spodbujanjem okolju prijaznih pobud ter olajšanjem dostopa do zelenih tehnologij in praks, s čimer zagotovijo ustrezen dohodek za dostojno življenje ter socialno varnost;

- spodbujajo podjetja, zlasti tista, ki delujejo na podeželju, da dejavno podpirajo projekte in dejavnosti za mlade na podeželju s pobudami na področju družbene odgovornosti podjetij, ki spodbujajo zaposlovanje mladih, mentorstvo in gospodarsko sodelovanje.